

Tieto obrazy nie sú pravé

Renoir a Gauguin, ktorých predával bytčiansky kňaz v Rakúsku, pôsobia podľa znalca naivne

Falzifikáty Renoira či Gauguina, s ktorými v Rakúsku kšeftoval bytčiansky farár Pavol Trnka, vyzerajú podľa znalca Jána Abelovského dosť nekvalitne. Myslí si však, že bude ťažké dokázať kňazovi vinu.

S napodobeninami obrazov sa Abelovský ako riaditeľ aukčnej spoločnosti Soga stretáva pomerne často.

„Denno denne sa do obehu dostávajú falzifikáty slovenskej moderny od Benku až po Zmetáka, „tvrdí. Stačil mu jeden pohľad do našich novín a skonštatoval, že obrazy, ktoré chcel predávať bytčiansky farár, pôsobia veľmi naivne. „Nesedí tam štýl, sú to asi nekvalitné reprodukcie.

Keby mi niekto ponúkol takéto obrázky, vysmejem sa mu do očí. Nezodpovedá to kvalitám Renoira a Gauguina, „zhodnotil.

Dodal však, že znalec nemôže hodnotiť fotografie obrazov, ale obrazy samotné.

„Možno sú v skutočnosti lepšie, „pripustil. „Je však krajne nepravdepodobné, aby sa na Slovensku zrazu našiel Renoir, ktorého tu nikdy nik nemal v zbierke, „myslí si Abelovský.

Najťažšie bude podľa neho dokázať farárovi Trnkovi úmysel predáť falzifikát.

„Keď je jeho verzia o získaní obrazov ako originálov aspoň sčasti pravdivá a bude sa brániť, že konal v dobrej viere, je z toho vonku, „tvrdí Abelovský. Prípady predaja napodobenín sa tak často končia. Predávajúci jednoducho nevedia, že boli sami oklamani. Falzifikátor totiž málokedy osobne predáva svoje diela. „Mám pocit, že mu nedokážu vinu, „myslí si.

V obchode s umením sa točia veľké peniaze, preto podľa Abelovského falzifikovanie nevymizne. Taký Renoir sa predáva za 300-tisíc až 18 miliónov eur, čo je v prepočte 10, 2 až 611, 3 milióna korún.

Na odhaľovanie falzifikátov sa používa viacero metód. Skúsený znalec, ktorý pozná rukopis umelca,

porovná napodobeninu s niektorými jeho dielami. Ak nájde nezrovnalosti, spochybní jej autorstvo.

Rok vzniku obrazu sa dá zistiť presvetlením UV a infračervenými lúčmi alebo skúškou rozpúšťadlom. Tie najlepšie falzifikáty sa preto maľujú na plátna z obdobia, keď umelec žil.

Ako znalec zisťuje pravosť obrazu _Dokonale pozná diela dvoch-troch umelcov.

_Ovláda ich rukopis a štýl. Teda, aké ťahy štetcom robili, aké farby používali, a samozrejme, pozná ich podpis. Ten niekedy preskúma aj grafológ.

_Zameriava sa najmä na detaily, napríklad spôsob maľby ucha či trávy, ktorý má každý umelec iný. Sú to totiž maličkosti, ktoré sa opakujú.

_Vie, na aké plátna maľovali a ako obrazy rámovali.

_Skúma fyzikálnu podstatu obrazu a určuje čas, kedy bol obraz namaľovaný tak, že UV a infračervenými lúčmi presvieti maľbu a s presnosťou na desať rokov povie, kedy ho zhotovili. Týmto spôsobom sa objaví 99 percent falzifikátov.

_Skúša rozpustnosť farieb, podľa toho tiež určí, kedy obraz namaľovali.

_Ak je obraz namaľovaný na staré plátno, porovnáva chemické zloženie farby na obraze a ďalších potvrdených originálov. **JULIÁNA BIELIKOVÁ, Plus jeden deň, 2.6.2007**

Pápež vyhlásil nových svätcov

Katolícka cirkev má odvčera štyroch nových svätcov. Pápež Benedikt XVI. (na snímke Reuters) na Námestí svätého Petra v Ríme vyhlásil za svätých štyroch blahoslavených z rôznych krajín. Medzi kanonizovaných svätcov sa tak zaradili poľský františkánsky kňaz Šimon z Lipnice (1432 - 1489), zakladateľka ženského rádu Marie-Eugénie Milleretová de Brou, maltézskeho zakladateľ kňazského mužského rádu Giorgio Preca (1880 - 1962) a v Holandsku narodený blahoslavený Charles of Mount Argus (1821 - 1893), ktorý pomáhal chudobným v Dubline po hladomore. **SME, 4.6.2007**

Fronc zaútočil na Mikolaja

Minister školstva Ján Mikolaj chce zrušiť oddelenie, ktoré má na starosti vzdelávanie na súkromných a cirkevných školách.

Tvrdí to Mikolajov predchodca Martin Fronc z KDĽ. Podľa neho ide o ťaženie proti takýmto školám. „Považujem to za škodlivé a nerozumné, „dodal Fronc. Mikolaj však takéto tvrdenia označil za nepravdivé a zavádzajúce.

„Neuvažujeme ani o zrušení tohto oddelenia, „uviedla včera hovorkyňa školstva Viera Trpišová.

(sita), **Plus jeden deň, 2.6.2007**

Životopis pápeža Jána Pavla II. by sa mal stať v Poľsku povinným čítaním

Životopis pápeža Jána Pavla II. by sa mal stať v Poľsku povinným čítaním. Navrhuje to tamojší minister školstva Roman Giertich. Dokument by bol súčasťou nového zoznamu povinnej literatúry, ktorý chce rezort zverejniť 20. júna. Minister však vzbudil svojím rozhodnutím rozhorčenie v liberálnejších kruhoch. Tituly, ktoré chce do zoznamu pridať sú výlučne náboženského alebo vlasteneckého charakteru. Šéf rezortu tvrdí, že je pripravený o konečnej podobe povinnej literatúry rokovať. Povedal však, že pokiaľ ide o životopis Jána Pavla II. a diela od Henryka Sienkiewicza, tam zostane neoblomný. **Rádio Lumen, 17:30, 1.6.2007**

Kresby lákali zberateľov

Recenzia

Sto kresieb vystavených v Slovenskej národnej galérii v Bratislave predstavuje unikátnu zbierku kano-nika olomouckého kláštora augustinianov, maliara oltárnych a závesných obrazov Antonína Martina Lubinského (1636-1690). Pomerne ucelená zbierka talianskych kresieb 17. storočia je nie len dokladom vysokých umeleckých kvalít tejto výtvarnej disciplíny, ale súčasne vypovedá aj o fenoméne zberateľstva v cirkevnom prostredí. Lubinskému sa podarilo zhromaždiť kresby umelcov z najvýznamnejších centier talianskeho umeleckého diania, pričom sú v tejto zbierke zahrnuté rôznorodé typy kresieb. Od študijných skíc a štúdií po definitívne kresobné diela. Súčasťou sú aj kópie majstrov predchádzajúcich období, ktoré práve v technike kresby zohrávali ako študijný materiál dôležité miesto aj v storočiach predchádzajúcich a nasledujúcich.

Výnimočné postavenie má medzi nimi kolekcia benátskej kresby. Pre benátskych umelcov bola už od 16. storočia nielen prípravnou štúdiou, ale rovnocenným partnerom obrazu. Nesnažili sa pomocou kresobnej línie len o presne vymedzený anatomický korpus ľudského tela. Benátski umelci šli ďalej. Cez časť a úmyselnú neproporčnosť a nedokonalosť sa približovali k uvoľnenosti maliarskeho štýlu. A keďže pre Benátčanov bola vždy najdôležitejším výrazovým prostriedkom farba, snažili sa tomuto fenoménu

prispôbiť aj svoj prejav. A tak cez kombinovanú techniku, lavírovanie, používanie farebných kried dosiahli mnohé z týchto kresieb neopakovateľný a pôsobivý štýl.

Celkom iné sú kresby rímskej proveniencie. Umelci tejto oblasti oveľa viac dbali na odkaz antiky, ich kresba je dôsledná, anatomicky presná, vychádzajúca z tradície veľkých rímskych umelcov predchádzajúceho storočia, akým bol napríklad Michelangelo (kópie jeho kresieb, pochádzajúce zo 17. storočia, sú na výstave tiež zastúpené). V tejto skupine asi najviac zaujmú práce Agostina Ciampelliho, významného barokového maliara, ktorý pracoval pre pápeža Clementa VIII.

Florentská kresba 17. storočia je zastúpená napríklad tvorbou Jacopa Confortiniho. Florencia, podobne ako Rím, predstavuje v oblasti kresby nadväzovanie na tradície nielen manierizmu, ale aj antického odkazu hľadania ideálu. Kresba v tomto prostredí bola oveľa technickejšou záležitosťou a zohrávala dôležité miesto najmä v prípravných fázach pre maliarsku či sochársku produkciu.

Oživením celej kolekcie, ktorú je potrebné vnímať v súvislostiach s ostatnými umeleckými druhmi 17. storočia, sú aj tri albumy v pôvodnej barokovej väzbe.

100 talianskych kresieb 17. storočia, Slovenská národná galéria Bratislava, vernisáž: 5. apríla, potrvá do: 17. júna. **Zuzana Ludvigová**
PRAVDA, 2.6.2007

Originály sôch vrátili do Nitry

NITRA - Sochy Ježiša a apoštolov vystavia v lapidáriu.

Originály sôch apoštolov, ktorých kópie stoja pred Kostolom svätého Ladislava v Nitre, sa po rokoch vrátili do Nitry. Zreštaurovali ich na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. Originálne pieskovcové sochy apoštolov a Ježiša Krista stáli pre Kostolom sv. Ladislava od sedemdesiatych rokov 19. storočia. Odstránili ich za komunizmu. „Torzá sôch boli dlho pohodené na smetisku v Jelenci,“ povedala vedúca odboru

kultúry na nitrianskom magistráte Dagmar Bojdová.

Osem originálov v 90. rokoch minulého storočia previezli na VŠVU. Dve sochy, ktoré sa zachovali v najlepšom stave, sú vo vestibule mestského úradu. Šesť zreštaurovaných sôch sa do Nitry vrátilo až teraz. „Dobrá budú uložené v Kostole svätého Ladislava,“ povedala Bojdová. Mesto ich plánuje vystaviť v lapidáriu. To by malo vzniknúť v areáli bývalých kasární, ak ich mesto získa od armády.

SME, 6.6.2007

Koniec sveta sa opäť odkladá

Čím väčší sa blížil rok 1000, tým väčší bol kolektívny strach. Najmä kresťanského sveta sa zmocnila hrôza z konca sveta. Roku 992 pripadol Veľký piatok na deň Zvestovania Márie a to sa považovalo za veľmi zlé znamenie. Pár rokov pred prelomom tisícročia nastalo zatmenie Slnka, epidémia moru a vybuchol Veľký. Ľudia sa hrnuli do kostolov, vrhali sa na zem, priznávali hriechy, modlili sa a čakali, že nastane veľký súd. A nič sa nestalo.

Zjavili sa však nové proroctvá o blížiacom sa konci sveta, naposledy to bolo na prelome nášho milénia. V roku 1999 sa však nič nestalo, napriek zatmeniu Slnka 11. augusta a Nostradamovmu štvorveršiu: V roku 1999, v siedmom mesiaci Z neba príde veľký kráľ strachu. Z mŕtvych vstane veľký kráľ Angoulomu. Predtým, potom, Mars bude šťastne panovať.

Aj ja som venoval v knihe Návrat Krista tejto téme niekoľko kapitol, v ktorých som sa pohral s apokalyptickými proroctvami, ba spomenul som aj mayský kalendár Tzolkin, ktorý sa končí 21. decembra 2012, dňom zimného slnovratu. A to je najnovší hit prorokov konca sveta nielen na internete. Samozrejme, podľa Mayov to neznamená koniec sveta, ale jeho transformáciu, koniec veku temna, koniec systému a štruktúry sveta charakteristického úpadkom ducha a morálky. Tento úpadok je dôsledkom toho, že ľudia zabudli na svoju úlohu v kozmickom pláne a nekonali podľa príkazov, ktoré im zanechali bohovia stvoritelia. Bohovia však sľúbili, že sa vrátia v roku 2012 a odvtedy potomkovia Indiánov s hrôzou i nádejou očakávajú ich návrat. Rovnako ako židia, kresťania, moslimovia, budhisti, hinduisti...

Keď sa roku 1999 nič nestalo, katastrofisti upreli svoje nádeje na rok 2000 a predpovedali, že niečo strašné sa stane najmä 5. mája 2000, keď podľa astronómov dôjde k nanajvyšš nezvyčajnej planetárnej konštelácii.

Johanes z Toleda a jeho astrológovia vypočítali svetovú katastrofu na 16. septembra 1186. Neprišla. Ale v roku 1186 sa narodil Džingischán, ktorý bol katastrofou pre veľkú časť vtedajšieho sveta.

Ako vieme, ani v roku 2000 sa nič nestalo. Iba Ariel Šaron vystúpil v septembri na Chrámovú horu v Jeruzaleme a začala sa 2. palestínska intifáda, v novembri zvíťazil George Bush junior v amerických prezidentských voľbách a 5. mája 2000 bol Vladimír Vladimirovič Putin inaugurovaný za prezidenta Ruska.

Dušan Mitana
SME, 2.6.2007

ŠKANDÁL S OBRAZMI

Mojtínčania vedeli, že Pavol Trnka, obvinený v Rakúsku z predaja falošných obrazov, bol obchodníkom

MOJTÍN - Spoločníčka bytčianskeho kňaza Pavla Trnku v afére predaja falošných obrazov pochádza zo zastrčenej považskej dedinky Mojtiny. Emília Štefúnová (36) je zatiaľ jediná, ktorú rakúski policajti prepustili z vyšetrovacej väzby. Jej matka pre náš denník exkluzívne prehovorila: Dcéra sa vrátila do Mníchova, kde už päť rokov pracuje. Pani Štefúnová vraj o pozadí celej šokujúcej udalosti nič nevie. Dedinčania sú presvedčení o opaku.

„Je to zbytočne nafúknutá záležitosť,“ tvrdí rozhodne Emília Štefúnová staršia. „Ale ja o nej nič neviem.“

To viete, aké sú dospelé deti - máločo mi povedia, ak sa na niečo opýtam, odvrknú mi, že je to ich vec a že sa nemám o to starať. „Dedinčania z Mojtiny však tvrdia, že o dcérinej afére určite všeličo vie, ale čuší, nechce o nej hovoriť. Štefúnovci majú tri deti - najstaršia je práve Emília, ktorú zatklí rakúski policajti spolu s bytčianskym farárom a ďalšími piatimi ľuďmi pri pokuse predajť falzifikáty obrazov svetových maliarov v Rakúsku. S Pavlom Trnkou (54) sa podľa dedinčanov zoznámila pred niekoľkými rokmi, keď zastupoval na mojtínskej fare. „Áno, pomáhala faráro-

KŇAZ POŽIADAL O PRÁVNÚ POMOC

Pavol Trnka stále sedí v rakúskej vyšetrovacej väzbe za pokus o predaj falošných obrazov

Bytčiansky kňaz Pavol Trnka (54), obvinený z predaja falošných obrazov v susednom Rakúsku, už požiadal slovenské veľvyslanectvo vo Viedni o právnu pomoc.

Ostatní štyria Slováci, ktorí mali byť zapojení do podvodu spolu s ním, tak podľa našich informácií neurobili.

Všetci sú stále vo vyšetrovacej väzbe, okrem jednej ženy, ktorú minulý týždeň rakúski policajti prepustili na slobodu. Informáciu, že P. Trnka požiadal naše orgány o právnu pomoc, potvrdilo aj slovenské ministerstvo zahraničných vecí. Podľa odborníkov je však lepšie, ak si človek zadržaný v Rakúsku nájde domáceho právnik kvôli znalosti nemčiny aj práva. Treba však počítať s tým, že advokát je v Rakúsku drahý a hodina tlmočenia stojí navyše 100 eur, čiže vyše 3 400 korún. Podľa našich informácií dobrého advokáta by si mohla dovoliť jedna zo zadržaných - Danka Ondrušová z hlavného mesta. Tá sa ešte minulý rok chcela stať poslankyňou Národnej rady SR na kandidátke Hnutia za demokraciu.

Podľa obchodného registra figuruje v 11 firmách. Bola aj v predsta-

venstve spoločnosti PV so 60-miliónovým majetkom.

V roku 2000 však firma skončila v konkurze. Išlo o paneláreň v bratislavskej mestskej časti Vrakuňa. „Vozila sa v drahých autách a bývala v rodinnom dome v širšom centre Bratislavy,“ prezradil nám zdroj z obchodných kruhov. Tento dom už podľa neho spolu s bratom predali súkromnej firme.

Medzi ďalšími zadržanými v podvode s obrazmi je aj Andrej Ozabal (33). Na Ozabalovej domácej bratislavskej adrese sídli jeho firma Sanac.

Susedia nám povedali, že dom je asi tri roky v rekonštrukcii a Ozabal tam nebýva.

Už niekoľko dní si navyše nepreberá poštu. Zároveň susedia potvrdili, že k nemu chodili na návštevu ďalší zadržaní: Slovák Michal Straka (33) a Rakúšan Vostrovsky (37).

Okrem piatich Slovákov zatkla polícia pri pokuse o predaj falzifikátov Augusta Renoira, Paula Gauguina a Clauda Moneta aj dvoch Rakúšanov.

Vyšetrovateľ minulý týždeň prepustil na slobodu ďalšiu zo spomínanej partie Slovenku Emíliu Štefúnovú (36), ktorá sa po prvom vypočúvaní vrátila domov!

MONIKAVOLEKOVÁ
Plus jeden deň, 4.6.2007

vi,“ prisviedča aj pani Štefúnová. „Bol to dobrý človek, venoval sa deťom, hral s nimi futbal, organizoval školy v prírode. „Názor dedinčanov je trochu odlišný: „Ani nás veľmi neprekvapilo, čo sa stalo. Tento kňaz bol vždy obchodník!“ Potvrdzujú, že vtedy ani nie tridsiatnička Milka bola farárovou snaživou pomocníčkou. O ich ďalších kontaktoch však nikto nič nevie - Emília totiž pred 5 rokmi odišla pracovať do Nemecka. „Aj teraz je v Mníchove,“ vysvetľuje pani Štefúnová.

„Opatruje tam starých ľudí, urobila si živnosť. Domov chodí zriedkavo. „Stále slobodná a bezdetná dcéra sa naposledy objavila doma tesne pred rakúskou aférou - s ro-

dičmi bola na svadbe v Ostrave. „Čítala som o prípade v novinách, nedávno som volala s Milkou, ale ona o tom nič nehovorila, tak som sa na nič nepýtala,“ zdôvodňuje svoju nevedomosť matka Štefúnová.

A napokon vyhlási: „A možno to ani nie je ona. „Zaujímavé je, že dedinčania podľa fotky v našom denníku Milku jednoznačne spoznali.“

Aj podoba s mamou je neodškriepiteľná.

Tá sa však stále tvári, že o ničom nevie: „Celý prípad poznám iba z novín, tak čo mám o ňom hovoriť? A dcéra vám tiež nič nepovie.“

JANA PUSTAYOVÁ
Plus jeden deň, 6.6.2007

Odvolaný farár pochováva

Suspendovaný farár slúži omše a udeľuje sviatosti. Cirkvev to neakceptuje, časť farníkov áno.

Farníci v Budkovciach sú rozdelení na dva tábory aj tri mesiace po vyst'ahovaní suspendovaného farára Antona Zlatohlavého z fary v Budkovciach v Michalovskom okrese. Pred niekoľkými dňami zdvihol vlnu vášni medzi farníkmi pohreb 93-ročného muža, ktorého pochovával Zlatohlavý. Muža pred smrťou vyspovedal a udelil mu posledné pomazanie. Sviatosti, ktoré udelil, sú podľa nového správcu farnosti neplatné a Zlatohlavý ich nemá právo vykonávať. Prívrženci Zlatohlavého sú zas pohoršení, že nový kňaz nechcel dať nebohému na poslednej rozlúčke zvonit' v kostole. Nebožtíkovi teda zvonili zvony v obecnom rozhlase.

Kňaz, ktorého odvolal arcibiskup a jeho rozhodnutie potvrdil aj Vatikán, naďalej vykonáva omše v rodinnom dome u bývalej kostolníčky.

Časť farníkov chodí na omše do kostola k novému kňazovi Marekovi Pristašovi, druhí k Zlatohlavému. Koncom mája zomrel v obci 93-ročný Andrej Sabol-Šepitka. Dlhé roky chodieval aj so svojou dcérou Martou Andrejovou na omše k Zlatohlavému. K suspendovanému kňazovi chodievala pani Andrejova naďalej aj po jeho vyst'ahovaní z fary. Po smrti otca si želala, aby mu na poslednej ceste zvonili v kostole ako každému nebohému obyvateľovi obce. Nový farár bol však proti. „Bola to posledná rozlúčka, mohol nám vyjsť v ústrety. Môj otec sa narodil v Budkovciach, tu bol pokrstený aj zosobašený. Zúčastňoval sa na duchovnom dianí vo farnosti, pôsobil aj v kostolnom spevokole,“ hovorí Marta Andrejova. Potom čo nový farár zvonit' v kostole nepovolil, obrátila sa na obecný úrad. „Otcovi zvonili zvony až na druhý deň. Ale nie v kostole, zohnala som kazetu s nahrávkou zvonov a dala som zvonit' cez obecný rozhlas,“ dodáva.

Administrátor farnosti Marek Pristaš pripomína, že prívrženci Zlatohlavého si nevedomujú, že už nemá právo vykonávať nielen bohoslužby, ale ani spovedať, ude-

lovať posledné pomazanie a pochovávať. Hovorí, že nemohol vyhovieť pozostalým, pretože nikto mu úmrtie muža ani nenahlásil.

„Prišli s tým, že mám jednoducho dať zvonit' za nebohého, ale nedoniesli mi žiadne potvrdenie o jeho úmrtí. Takto to nejde, okrem kňazských povinností platia vo farnosti aj úradné a zákonné predpisy a postupy,“ vysvetlil. Pristaš dodáva, že nedávno prišlo ďalšie rozhodnutie z Vatikánu, ktoré opäť potvrdzuje legitímnosť rozhodnutia arcibiskupského úradu v prípade suspendovania Zlatohlavého.

„Vyvesili sme ho pred kostolom na tabuli. Oni to však naďalej nerešpektujú a obávam sa, že ani nikdy nebudú,“ dodáva.

Starosta Marián Uhrina hovorí, že v obci vládne skrytý nepokoj. „Navonok je pokoj, ale vo vnútri to v ľuďoch vrije. Na ulici sa obchádzajú a už aj deti sa triedia medzi sebou podľa toho, kto ku ktorému farárovi chodí. S tým zvonením sa musí niečo robiť. Nebude sa predsa jedným nebožtíkom zvonit' v kostole a druhým na úrade,“ dodáva.

Milan Potocký
SME, 5.6.2007

Mladí ruskí patrioti budú učiť pravoslávie

Prokremeľká mládež podporujúca Putina chce osloviť aj mladých veriacich. Zakladá pravoslávne telesá, ktoré majú okrem náboženstva vzbudiť u ľudí aj záujem politiku.

Mládežnícka patriotická organizácia „Naši“ podporovaná Kremľom sa rozhodla bojovať za „svetlú budúcnosť Ruska“ s pomocou viery v Boha. V najbližšom čase bude v rámci hnutia vytvorené „pravoslávne teleso“, ktoré bude vychovávať „cirkevných komisárov“.

Nacionalisti chcú vyučovať

Ako dúfa veľký obdivovateľ ruského prezidenta Vladimira Putina a vodca „Našich“ Vasilij Jakemenko, títo komisári budú pripravení vyučovať pravoslávne náboženstvo v školách a „brániť cirkvev“. Viest' bude celé toto pravoslávne hnutie v rámci „Našich“ Boris Jakemenko, brat šefa hnutia, jeden z vedúcich ideológov organizácie.

Mládežnícki cirkevní komisári budú musieť mať pedagogické vzdelanie a musia to byť pravoslávni veriaci schopní „chrániť cirkvev i kultúru“.

Boris Jakemenko bol v minulosti kritikom ruskej pravoslávnej cirkvi za to, že od seba mladých odrádza. Predseda oddelenia vonkajších cirkevných vzťahov v moskovskom patriarcháte, metropolita Kirill, nakoniec „mladých“ vypo-

čul a vyzval hnutie „Naši“ na vytvorenie pravoslávneho oddelenia v rámci mládežníckeho hnutia. Vedenie pravoslávnej cirkvi je teraz z projektu mladých nadšené a domnieva sa, že sa „pravoslávne telesá“ stanú veľkou oporou cirkvi a vzbudia v pravoslávnej mládeži záujem o politický život krajiny.

Otvorenie pravoslávnej činnosti „Našistov“, ako ich nazývajú ich kritici, sa plánuje už koncom júna, kedy sa ako každý rok mladí aktivisti stretnú na zjazde pri jazere Seliger.

Manipulácia veriacich?

Predstavitelia duchovenstva, ktorí tu budú slúžiť omše, otvoria vzdelávacie kurzy pre mladých komisárov. Lekcie sa budú týkať histórie pravoslávia a „náboženskej bezpečnosti“. Odporcovia prokremeľskej mládeže obviňujú hnutie „Naši“ z fašizujúcich tendencií, šírenia rasizmu a nenávisti ku všetkému neruskému. Teraz údajne chcú zneužiť vieru občanov k zvýšeniu vlastnej popularity.

S kritikou poslednej iniciatívy „Našich“ sa však ozvali i iné pravoslávne hnutia. Vadim Kvjatkovskij z koordinačnej rady mládežníckych pravoslávnych organizácií sa obáva manipulácie pravoslávnej mládeže, ktorá má byť týmto „nenápadným spôsobom“ využitá v politike.

Petra Procházková, SME, 4.6.2007

Bush: Víza nie sú fér

Americký prezident George Bush dorazí v pondelok na európske turné, ktoré sa začína v Česku. Pri svojej ceste sa tiež po prvý raz stretne s pápežom Benediktom XVI. Aké hodnoty spolu s týmto pápežom vyznávajú? A do akej miery si s katolíckou cirkvou rozumiete pokiaľ ide o Kubu, Čínu alebo Libanon?

„Takými hodnotami sú rešpekt k ľudskému životu. Teším sa, až mu oznámim, čo všetko chceme robiť, aby sme vo svete odstránili chudobu, hlad a choroby. Pripomeniem mu, že chceme na boj proti AIDS - hlavne v Afrike - vyčleniť 30 miliárd dolárov. Mnohí ľudia, ktorí s tým na mieste pomáhajú, patria ku katolíckym charitám. Poviem

mu, aký som hrdý na našich katolíkov, ktorí dobrovoľne pomáhajú k zmenšeniu utrpenia vo svete. A verím, že i on verí - i keď nebudem hovoriť za neho - prosto dúfam, že tiež verí v univerzalitu slobody. Dejiny ukazujú, že demokracie spolu veľmi nevedú vojny. Zárukou mieru je sloboda.“ (krátené)
Teodor Marjanovič, SME, 2.6.2007

Menšinové a cirkevné školy možno čaká zmena

Zrušiť oddelenie, ktoré má na starosti školy pre menšiny, zvažuje ministerstvo vedené Jánom Mikolajom z SNS. Zámer zverejnil opozičný poslanec Martin Fronc (KDH), rezort informáciu nepoprel.

Fronc tvrdí, že Mikolaj má v pláne skončiť prácu viacerých odborov na ministerstve, okrem národnostného aj pre cirkevné a súkromné školy. Rezort odmietol, že bude robiť zmeny v dohľade nad cirkevným a súkromným školstvom. Čo však bude s oddelením, ktoré sa zaoberá národnostnými menšinami, hovorkyňa Viera Trpišová nepovedala. „O tomto materiáli vedenie ministerstva ešte nerokovalo,“ dodala.

Oddelenie pre národnostné menšiny sa stará o školy s vyučovacím jazykom maďarským a ukrajinským, pripravuje učebné osnovy a plány, schvaľuje učebnice. Vyjadruje sa aj k tomu, ak chce obec alebo kraj takúto školu zrušiť alebo, naopak, zriadiť. Podľa Fronca by malo jeho zrušenie dôsledky. „Tento krok môže viesť k tomu, že v školách pre národnostné menšiny sa zhorší kvalita vyučovania slovenčiny,“ poznamenal.

Proti plánu ministra včera protestovala aj SMK. „Máme z toho obavy,“ zdôraznil podpredseda strany László Szigeti. SMK to považuje za hrubý útok na menšinové školstvo. Podľa Szigetiho by sa mali zachovať súčasné podmienky, keďže 14 percent občanov je inej národnosti ako slovenskej. Len základných škôl s vyučovacím jazykom maďarským je vyše 200, ukrajinských je sedem. Jedna je zmiešaná slovensko-ukrajinská, okolo 30 je takých, ktoré majú slovenskú aj maďarskú časť. Štátnych základných škôl je celkovo 2 146. **zp, PRAVDA, 2.6.2007**

Bush v Európe preverí vzťahy s Ruskom

PRAHA (ik, ČTK, REUTERS) - Sedem dní a sedem štátov - program európskeho turné Georgea Busha, ktoré včera večer začal v Prahe, je nabitý. Hoci do Ruska tentoraz nezavíta, od jeho cesty do Česka, Nemecka, Poľska, Talianska, Vatikánu, Albánska a Bulharska sa očakáva, že preverí vzťahy Washingtonu s Moskvou. Zatičené sú odporom Ruska k protiraketovému štítu USA, ktorého prvky majú byť rozmiestnené v Česku a Poľsku.

„Malá krajina ako Česká republika musí potvrdiť, že je spoľahlivým partnerom a dobrým spojencom,“ povedal pre Financial Times šéf českej diplomacie Karel Schwarzenberg. Hoci Spojené štáty tvrdia, že nový protiraketový štít má odvrátiť hrozby predovšetkým z Iránu, podľa britského denníka sa stredo európske krajiny cítia byť viac ohrozené Ruskom. Naznačil to aj minister Schwarzenberg, podľa ktorého „Rusko je opäť bohatou krajinou a rado by sa vrátilo k postaveniu Sovietskeho zväzu. Má predstavu, že všetky bývalé časti Sovietskeho zväzu sú sférou jeho vplyvu a že v prípade štátov, ktoré boli členmi Rady vzájomnej hospodárskej pomoci či Varšavskej zmluvy, by malo mať právo veta. Je to veľmi jednoduché: Rusko vznáša požiadavky,“ cituje Financial Times českého ministra.

V Česku od Busha nik nečaká prekvapenie. „Pôjde o dobrú príležitosť na rokovania o americkom radare. Nás bude zaujímať aj otázka zrušenia víz,“ povedal podľa iDNES podpredseda vlády Alexandr Vondra. Politológ z Masarykovej univerzity Petr Suchý tvrdí, že počas Bushovej návštevy v Prahe nemožno očakávať nijaký zásadný prielom ani v otázke zrušenia vízovej povinnosti, ani proti-

raketovej obrany. „Jeho krátky pobyt však môže pomôcť rozvinúť debatu o týchto témach,“ cituje ho iDNES.

S Prahou si asi Bush poradí ľahko, predpovedá ľavicový denník Právo, podľa ktorého ho najťažšie chvíle zrejme čakajú v Poľsku. Varšava trvá tvrdo na tom, že odmenou za inštaláciu protiraket musí byť výrazné posilnenie obrannej spolupráce a jasné záruky pomoci zo strany USA v prípade krízy.

Do Poľska Bush zamieri až po trojdňovej zastávke v Nemecku. Téma raketového štítu sa dostane na program rokovania aj v Heiligendamme, kam šéf Bieleho domu priletí z Prahy dnes večer. Ak o ňom Bush nebude hovoriť na privítacom stretnutí s hostiteľkou, kancelárkou Angelou Merkelovou, tak určite sa téme nevyhne počas summitu siedmich najvyspelejších krajín sveta a Ruska, či dvojstranných schôdzok, ktoré ho budú sprevádzať.

Ruský prezident Vladimir Putin už ohlásil, že na tému štítu má v zálohe veľa nepríjemných otázok. Bush by zase Putina rád presvedčil, aby Moskva neblokovala riešenie štatútu Kosova. O budúcnosti juhosrbskej provincie by mal Bush rokovať aj na záverečných zastávkach turné v Albánsku a Bulharsku.

Medzitým sa ešte vo Vatikáne prvý raz osobne stretne s pápežom Benediktom XVI. Zoznamovacia a rozlúčková schôdzka ho čaká aj na summite G8.

S novým francúzskym prezidentom Nicolasom Sarkozym si podá ruky po prvý raz a s odstupujúcim britským premiérom Tonym Blairom posledný raz v pozícii najmocnejších mužov svojich krajín.

PRAVDA, 5.6.2007

Duchovní dostanú viac peňazí

Katolícki kňazi majú rovnaké mzdy ako ich kolegovia z iných cirkví, ktorí majú aj rodinu.

Platy duchovných sa majú od júla zvýšiť o sedem percent. Včera to potvrdila Legislatívna rada vlády, ktorá nemá na valorizáciu výhrady. O platoch bude rokovať ešte vládny kabinet.

Aj po zvýšení však základné mzdy diakonov, farárov, dekanov, biskupov a ďalších nedosiahnu celoštátny mzdový priemer. Na ten sa mnohí nedostanú ani s takzvanými hodnotnými prídavkami. Tie predstavujú 200 až 5 000 korún mesačne. Duchovný v najnižšom platovom stupni a skupine bude mať od júla základný plat 6 737 korún. Biskup, arcibiskup, superintendent, alebo eparchiálny biskup 17 762 korún. K 31. decembru 2006 bolo na Slovensku 3 476 duchovných, platených zo štátneho rozpočtu. Ich priemerná mzda bola 12 426 korún.

Aj farári majú výkonnosť

„Mám za sebou viac ako desať rokov kňazskej služby a dve vysoké školy. Môj čistý plat s hodnotným prídavkom je 9 500 korún,“ zdôveruje sa hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik. Zastihli sme ho práve na stretnutí so spolužiakmi, s ktorými bol vysvätený. „Je nás tu dvadsať kňazov a všetci majú takýto plat plus intencie.“

Šesťdesiatjedenročný správca fary v obci Kuchyňa na Záhorí Ladislav Ostrák má mesačne 11 200 korún čistého. A k tomu nárok na 30 percent „výkonnosťného“ z fondov cirkvi. No ako hovorí, nie je zaručené, že ho dostane pravidelne.

Intencie a zvončeky

Intencie, obyčajne vo výške sto korún, dostávajú kňazi za sväté omše. Ak by denne odslúžili hoci aj tri, pre ich osobnú spotrebu im ostáva len jedna. Niekedy z nich uhrádzajú aj faktúry za energie. Peniaze za ostatné omše odvádzajú biskupskému úradu. Pritom peniaze veriacich vybrané zo zvončekov nemôžu použiť na osobnú spotrebu. „Sú registrované v denníku farnosti. Väčšinou ani nejdú kňazovi cez ruky. Farnosti majú takzvané ekonomické rady, ktoré tieto príjmy kontrolujú,“ dodáva Kováčik. Určené sú na opravu kostolov a zaplatenie účtov za energie a podobne.

Finančné dary veriacich sa cirkvám nezdaňujú. „Veď už sú zdanené. Sú z peňazí ľudí, ktorí ich dali zo svojich zdanených príjmov,“ zdôrazňuje Kováčik. Podľa zákona o dani z príjmov „od daní sú oslobodené výnosy z kostolných zbierok, cirkevných úkonov a príspevky pre registrované cirkvi a náboženské spoločnosti“, potvrdzuje hovorkyňa Daňového riaditeľstva Iveta Adamíková.

Kňazi nemôžu hýriť

Dá sa z takýchto nízkych plátov vyžiť? - pýtame sa Kováčika. „Kňazi tu nie sú na to, aby žili nad štandardom. Niektoré cirkvi však majú s tým problém, lebo ich duchovní sú ženatí a majú aj rodiny,“ povedal. V takejto pozícii je napríklad evanjelický farár pôsobiaci v Bratislave Michal Zajden. Je ženatý a má tri deti. „My to riešime tak, ako iní ľudia - pracuje aj moja manželka. Tak to robia rodiny väčšiny farárov.“ Evanjelická cirkev svojim duchovným spravidla poskytuje aj služobný byt a cirkevné zbory platia náklady na bývanie. Zajden tak nemusí zo svojej mzdy hradiť faktúry. „Cirkevné zbory majú právnu subjektivitu. Záleží na nich, ako sa dohodnú s farármi.“

Ostrák je na tom horšie. Zo svojho platu hradí dve tretiny nákladov na bývanie. Zvyšok zaplatí zo zbierok veriacich. Duchovní v malých farnostiach sú na tom horšie ako vo väčších. Menej pohrebov, svätých omší a tým aj menej darov znamená, že aj kňazi majú nižšie príjmy a žije sa im ťažšie.

Vladimír Turanský
HN, 6.6.2007

Prilepšia kňazom

ĽAVICOVÁ VLÁDA E ZA ZVÝŠENIE PLATOV DUCHOVNÝCH

Duchovní sa môžu tešiť na plnšie peňaženky. V júli sa im totiž v rámci valorizácie o 7 percent zvýšia platy.

Ľavicová vláda napriek svojim úvahám o odluke cirkvi od štátu proti tomu neprotestuje.

Duchovní si od júla polepšia v priemere o 870 korún mesačne. Návrh na úpravu ich plátov včera predložilo ministerstvo kultúry Mareka Maďariča zo Smeru na Legislatívnu radu vlády. Práve Ficova strana pritom mala k financovaniu cirkvi zo štátnej kasy výhrady. Zdá sa však, že k spokojným dôchodcom, ktorým v júli zvýšia penzie, sa pridajú aj kňazi. Ich priemerný plat dosahoval vlni 12 426 korún. Jeho výška sa pritom odvíja od hodností a odpracovaných rokov. Na výplatnej páske sa duchovní môžu potešiť aj 30percentnému príplatku. O tom však rozhoduje cirkev na základe výšky kvality duchovenskej činnosti.

„Ak napríklad farár spravuje okrem svojej farnosti aj ďalšiu farnosť alebo ak má viacero pastoračných funkcií, je vyššie ohodnotený,“ vysvetľuje tajomník Bratislavsko-trnavskej arcidiecézy Tibor Hajdu. Na rok 2007 je v rozpočte ministerstva kultúry pre cirkvi vyhradených 929 miliónov korún.

MARIANNA PČOLINSKÁ
Plus jeden deň, 6.6.2007

VERIACI ĽAVIČIARI

Ľavicová vláda pod vedením Roberta Fica nenecháva nič na náhodu.

Na verejnej mienke, ktorú sa im podarilo celkom slušne nakloniť na svoju stranu, tvrdo pracujú.

Ukázalo sa to už viackrát a potvrdzuje sa to aj teraz. Kým ešte vlni Smer hovoril o potrebe odluky cirkvi od štátu, dnes sa takýmito myšlienkami vôbec nezaobrá.

Práve naopak.

Ľavicový kabinet už nevidí vo

valorizovaní plátov duchovných zo štátnej kasy ani najmenší problém a nezdá sa, že by cirkev mali čakať zo strany vlády nejaké problémy.

Fico hrá proste na istotu.

Veľmi dobre si uvedomuje, že keby si pohneval cirkev, získanú náklonnosť veľkej časti Slovenska by mohol ľahko stratiť. A to by mu určite nestálo za to.

Andrea ZOBOROVÁ
Plus jeden deň, 6.6.2007

V bratislavskej mestskej časti Ružinov odhalili pamätník Andrejovi Hlinkovi

Popredná osobnosť boja za slovenskú autonómiu zo začiatku 20. storočia, katolícky kňaz Andrej Hlinka, má oddnes ďalší pamätník. Popri soche v Žiline a v Ružomberku odhalili dnes jeho podobizňu aj v bratislavskej mestskej časti Ružinov. Kamenári museli diela na poslednú chvíľu opravovať, pretože ho minulý víkend vážne poškodil vandal. Na slávnosti sa zúčastnilo niekoľko sto ľudí.

Rádio Regina, 18:00, 5.6.2007

V Jasove uviedli do života novú príležitostnú poštovú známku s motívom tunajšieho kláštora

V Jasove dnes uviedli do života novú príležitostnú poštovú známku s motívom tunajšieho kláštora. Malé umelecké dielo vyšlo v náklade pol milióna kusov.

Barokový kláštor z dielne rakúskeho architekta, postavený v rokoch 1750 až 1766, je vďačný objekt pre výtvarníkov. Pre túto známku ho stvárnil akademický maliar Igor Benca a zrealizoval rytec František Horniak. Je to 25. známka v edícii Krásy našej vlasti.

Libor Chrást, generálny riaditeľ Slovenskej pošty: „Prestavujeme v podstatne kultúrne a historické skvosty našej vlasti. V rámci tohto roku vyšli dve známky, kláštor Jasov a Hronský Beňadik. Hronský Beňadik bude inaugurovaný 1. júla.“

Známku dnes uviedli do života priamo v kláštore. Slávnostný akt bol súčasťou omše, ktorou si premonštráti pripomenuli dnešný sviatok zakladateľa ich rádu sv. Norberta.

STV2, 18:20, 6.6.2007

Odluka sa nedá urýchľovať

Poslanec Národnej rady SR za Smer-SD Ján Podmanický pre HN:

Aký je vzťah vašej strany k cirkvám?

- Veľmi korektný. Svedčia o tom viaceré vyhlásenia predstaviteľov cirkví, ale aj našich, ako aj ich doterajšie stretnutia. Smer-SD si uvedomuje pozíciu cirkví vo verejnosti a želáme si, aby vzťahy boli pre občanov prospešné. Vláda si cení prácu cirkví pre duchovný rozvoj Slovenska.

Platy duchovných ostanú nízke aj po ich zvýšení. Je spravodlivé, aby boli rovnaké pre katolíckych duchovných bez rodín a duchovných iných cirkví, ktorí rodiny majú?

- Bolo by vhodné nájsť adekvátny valorizačný model platov du-

chovných. A taktiež zahrnúť doň aj kritérium, ktoré spomínate.

Zmení sa do konca volebného obdobia spôsob financovania cirkví?

- Myslím si, že k zásadnejším zmenám nedôjde. Zmeny nastanú až po diskusii o vzťahu cirkví a štátu. Napríklad o ich odluke. To je však téma, ktorá sa nedá urýchľovať.

Kedy sa môže začať takáto diskusia?

- K otvoreniu diskusie môže síce dôjsť, ale tak skoro by sa neuzavrela. Môže trvať aj niekoľko rokov. Budeme čakať na stanoviská cirkví. Ak sa rozhodnú o tejto veci hovoriť, budeme na to pripravení.

Vladimír Turanský
HN, 6.6.2007

Slávnostná bohoslužba pri príležitosti sviatku svätého Jána Krstiteľa

Členovia zvrchovaného rádu Maltézskych rytierov na Slovensku si slávnostnou bohoslužbou v Bratislave pripomenuli sviatok svojho patróna, svätého Jána Krstiteľa. Hlavným celebrantom svätej omše bol bratislavsko-trnavský arcibiskup, metropolita Ján Sokol. Koncelebroval apoštolský nuncijs Henryk Josef Nowacki a niekoľko kňazov bratislavského dekanátu.

Arcibiskup Ján Sokol vo svojej homilii vyzdvihol činnosť Maltézskych rytierov, ktorí podľa jeho slov naplnili evanjelium tým, že robia dobro iným, podľa vzoru Krista. Heslom rádu Maltézskych rytierov od jeho začiatku podľa jeho predstaviteľa na Slovensku, Egona Arnolda je... „Obrana viery a služba trpiacim.“

Rad vznikol okolo roku 1050, keď v Jeruzaleme spoločnosť talianskych obchodníkov Amalfí, založila hospice svätého Jána Krstiteľa rád, na pomoc pútnikom vo Svätej zemi.

Egon Arnold, predstaviteľ Maltézskych rytierov na Slovensku: „Táto celá činnosť potom následne prešla aj do takej aktívnej činnosti obrany viery, postupne ho Mohamedáni vytlačili z Jeruzalema, prešiel na Rodos, z Rodosu na Maltu a posledný jeho domcil je v Ríme.“

Rád má vo svete okolo 12 tisíc členov. Na Slovensku, keďže je nový, má zatiaľ iba dvanásť členov. Ešte do konca tohto roku sa podľa Egona Arnolda pripravuje zriadenie asociácie, ktorá bude určovať aktivity rádu na Slovensku. Na otázku čo charakterizuje činnosť spomínanej organizácie u nás, odpovedal...

Egon Arnold, zástupca Maltézskych rytierov na Slovensku: „Trebárs na vianočné sviatky dávajú rôznym chudobným bezdomovcom večere, darčeky. V nemocnici Milosrdných bratov v Bratislave bol daný už prístroj za jeden aj pol milióna korún.“

Pán Egon Arnold, zástupca Maltézskych rytierov na Slovensku ešte dodal...

Egon Arnold, zástupca Maltézskych rytierov na Slovensku: „Kuriozitou tohto rádu je to, že ako jediný z rádov cirkevných má aktívne aj pasívne diplomatické zastúpenie. Rád udržiava s cirka 94 štátni aktívne, čiže vysliela svojich diplomatov, veľvyslancov a takisto prijíma od 94 rádov zase svojich veľvyslancov, medzi ktorými už je aj Slovenská republika.“

Andrea Eliášová
Rádio Lumen, 17:30, 5.6.2007

Po deviatich rokoch idú biskupi do Ríma

Na budúci týždeň budú všetci aktívni slovenskí rímsko- aj gréckokatolícki biskupi na oficiálnej návšteve u pápeža.

Každý diecézny biskup musí každých päť rokov podať pápežovi správu o stave svojej diecézy, hovorí vatikánske pravidlá. Mal by prísť do Ríma, a okrem návštevy u pápeža si uctiť aj hroby apoštolov Petra a Pavla.

Slovenskí biskupi sa na spoločnú návštevu Ríma chystajú po desiatich rokoch. Návštevu nazývanú Ad Limina Apostolorum vykonali naposledy v roku 1998, odvtedy ju

neumožňoval zdravotný stav Jána Pavla II.

Jednotliví biskupi už pred niekoľkými mesiacmi pápežovi poslali správu o stave svojich diecéz. Teraz má Benedikt XVI. rokovať osobitne s každým z nich. „Nerád by som niečo predpokladal,“ odpovedal hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik na otázku, či sa bude hovoriť aj o personálnych otázkach.

Už dlhšie sa totiž hovorí o možných zmenách vo vedení katolíckej cirkvi na Slovensku. Arcibiskup Ján Sokol by mal na budúci rok

v októbri po dovŕšení 75 rokov podľa cirkevných pravidiel ponúknuť svoju funkciu, v ďalších rokoch sa to bude týkať aj rožňavského biskupa Eduarda Kojnoka či košického arcibiskupa Alojza Tkáča. „Je potom na príslušnej cirkevnej autorite, či toto zrieknutie okamžite prijme, alebo nie,“ povedal hovorca bratislavsko-trnavskej arcidiecézy Tibor Hajdu.

Nitriansky biskup kardinál Ján Chryzostom Korec či pražský arcibiskup kardinál Miloslav Vlk zostali vo funkciách aj niekoľko rokov po svojich 75. narodeninách.

Do Ríma idú aj pomocní biskupi, sprevádzať ich budú aj desiatky slovenských veriacich. „Vieme o troch cestovkách, ktoré cestu organizujú, živá je aj komunita Slovákov v Ríme,“ hovorí Kováčik.

V Ríme sa pri tejto príležitosti uskutočnia štyri slávnostné omše. Okrem hrobov sv. Petra a Pavla by mali biskupi navštíviť aj hrob sv. Cyrila a sv. Metoda.

Dejiny návštev na hroby

Návštevy biskupov v Ríme nazývané Ad limina apostolorum, teda doslovne „na hroby apoštolov“, sa odvíjajú od Biblie, podľa ktorej Pavol po troch rokoch účinkovania vyhľadal Petra, aby sa s ním poradil. Neskôr začali prví kresťania putovať k hrobu sv. Petra a od ľudí zodpovedných za cirkevné spoločenstvá sa návšteva očakávala ako znak jednoty s Petrovými nástupcami. Za povinné vyhlásil návštevy biskupov už pápež Zachariáš v roku 743, opätovne ich potvrdil v 16. storočí pápež Sixtus V. Ich periodicitu závisela od vzdialenosti - talianski biskupi museli do Ríma každé tri roky, európski každých päť a mimoeurópski každých desať.

V novodobých dejinách boli návštevy dôležité pre biskupov z totalitných režimov. Slovenskí biskupi Július Gábriš, Ján Pásztor a Jozef Feranec sa s pápežom Jánom Pavlom II. stretli v roku 1982. Naposledy sa stretnutie konalo v roku 1998, odvtedy ho neumožňoval zdravotný stav bývalého pápeža. krátene

www.kbs.sk, autor Jozef Haľko
SME, 7.6.2007

Očakáva sa delenie katolíckych diecéz

Bratislava a Žilina by mali mať samostatné diecézy.

Niektorí kňazi už na sviatok sv. Cyrila a Metoda 5. júla očakávajú, že sa na Slovensku rozdelia rímskokatolícke diecézy. „Pokiaľ nemáme oficiálne podpísaný dokument z Vatikánu, sú to všetko len dohady,“ povedal Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska.

Aký je plán

Delenie diecéz posudzuje Vatikán už takmer štyri roky. Slovenskí biskupi návrh poslali do Ríma ešte v roku 2003. Kováčik pripúšťa, že možnosť je veľa, a pripomenul, že „pápež môže všetko“. Apoštolská nunciatura sa k možným zmenám nevyjadřila.

Bratislava by sa mala stať sídelným mestom biskupa. Arcibiskupstvo Bratislava-Trnava by sa teda malo rozdeliť. Nové biskupstvo by malo vzniknúť aj v Žiline, odčlenením od Nitrianskej diecézy.

Za vznik gréckokatolíckeho biskupstva v Bratislave sa zase pred časom vyslovil gréckokatolícky biskup Ján Babjak. Hlavné mesto by si podľa neho zaslúžilo samostatné biskupstvo. Gréckokatolíckych veriacich navyše v Bratislave pribúda.

Kto do funkcií

Nové diecézy by potrebovali aj nových biskupov. „Personálne otázky sú také citlivé, že sa ich dozvieme len v deň vymenovania,“ hovorí Kováčik.

Jedným z troch kandidátov na bratislavského biskupa by mal byť aj nitriansky biskup Viliam Judák. „Nie sú to verejné veci, ku ktorým by som mohol zaujímať postoj,“ povedal Dušan Argaláš z nitrianskeho biskupského úradu.

Žilinským biskupom by sa mohol stať banskobystrický pomocný biskup Tomáš Galis. Hovorí sa však aj o spišskom pomocnom biskupovi Andrejovi Imrichovi a nitrianskom Mariánovi Chovancovi.

Štát sa dozvie, čo zaplatí

Zmluva s Vatikánom hovorí, že by mal dať Slovensku dôvernú informáciu o zmene či zrušení provincie, arcidiecézy, diecézy či eparchie pred jej zverejnením. Pre štát je jednoduchšie, ak sa hranice menia začiatkom roka, lebo zo zákona musí platiť ústredia cirkvi.

Naposledy sa cirkevné hranice menili, keď vznikol gréckokatolícky eparchiát v Košiciach vo februári 1997.

Benedikt XVI. rozhodol za posledný týždeň o nových diecézach v Angole, Juhoafrickej republike a Nigérii. SME, 8.6.2007

Kto zavraždil Božieho bankára?

Jeden z najzáhadnejších prípadov v Taliansku pokračuje. Súd oslobodil obvinených. Otázka, ktorú si Taliani kladú už štvrtstoročie, ostáva aj po včerajšku nezodpovedaná.

Rímsky súd včera vyhlásil piatich obvinených z vraždy talianskeho bankára Roberta Calviho za nevinných.

Finančník Flavio Carboni, jeho expriateľka Manuela Kleinszigová, mafián Pippo Caló, bývalý šéf zločineckej skupiny Magliana Ernesto Diotallevi a Calviho šofér Silvano Vitto si vydýchli. Pred súdom čelili doživotnému väzeniu. Nespokojnosť naopak vyjadril syn zavraždeného Carlo Calvi. Jeff Katz, detektív, ktorého si Carlo najal, aby preskúmal dôkazy otcovej smrti, tlmočil jeho slová. „Je to veľké sklamanie pre celú našu rodinu,“ povedal Reuters.

Škvrna na svedomí Vatikánu

Najväčší politický škandál v moderných dejinách Talianska sa začal v roku 1978. Národná banka Talianska vtedy obvinila finančný dom Banco Ambrosiano z nelegálnych transferov niekoľkých miliárd lír.

Na čele banky vtedy stál práve Roberto Calvi, prezývaný tiež Boží bankár pre svoje úzke kontakty s Vatikánom. Ten mal v banke finančnú účasť. Obvinenie z prania peňazí ho stálo suspendáciu a pokutu cez 19 miliónov dolárov. O štyri roky neskôr kontrola potvrdila dlhy v banke dosahujúce 1,5 miliardy

dolárov. Zistilo sa tiež, že peniaze otekali z banky aj cez kontá vo vatikánskej banke.

Ďalšie odhalenia boli ešte šokujúcejšie. Svoje peniaze prevádzala cez Banco Ambrosiano aj talianska mafia Cosa Nostra a slobodomurárska lóža P2 (Propaganda Due), ktorej vtedy šéfoval Licio Gelli. Polícia ho chvíľu tiež podozrievala z plánovania vraždy. Neskôr však obvinenia stiahla.

Obesený na Temži

Roberto Calvi 10. júna 1982 s falošnými dokladmi utiekol do Londýna. O osem dní neskôr ho našli obeseného pod mostom Blackfriars s vreckami plnými tehál, čo mnohí považovali za odkaz na slobodomurárov. Pri sebe mal tiež 15-tisíc dolárov.

Londýn najprv potvrdil ako dôvod úmrtia samovraždu. Prípad viackrát znovu obnovili pre nové dôkazy, ktoré stále viac pripúšťali možnosť vraždy. Definitívne ju potvrdila exhumácia tela v roku 1998 a následná expertíza.

Už vtedy sa spomínalo ako meno hlavného podozrivého Pippa Calóa, šéfa neapolskej mafie. Calvi potreboval peniaze, aby sa dostal z dlhov a zrejme sa vyhýbal zverejnením informácií, ktoré mohli zdiskreditovať viacerých vplyvných obchodníkov. Proces, ktorý sa s päťcou podozrivých začal v roku 2005, však včera túto možnosť vrátil. (toh), SME, 7.6.2007

Dve kresťanské morálky

Evanjelická cirkev prišla s prekvapujúcim vyhlásením. Jej vedenie už nežiada uzavretie zmluvy so štátom o výhrade vo svedomí.

Evanjelici prišli na to, že svedomie nemôže byť právnym pojmom a každý z nás ho má iné. S ich tvrdením je možné súhlasiť. Stanovisko evanjelickej cirkvi však prináša ešte jedno zistenie. Všetky cirkvi sa pri nastoľovaní svojich požiadaviek vždy tvária, že nemôžu ustúpiť ani o krok, postoje im vraj diktuje nemenná a tisíce rokov zjavená pravda. Ukázalo sa však, že to nie je celkom tak. Evanjelici jasne priznali, že im nič nekáže vnucovať vlastný názor celej spoločnosti.

V novom svetle sa tak ukazuje nezlomná snaha katolíckej cirkvi o tvrdé presadenie spomínanej zmluvy do života spoločnosti.

Už je jasné, že nejde o nemenný príkaz kresťanskej morálky, ale skôr o boj o moc nad životmi ľudí. Matej ŠTRBÁK, Plus jeden deň, 7.6.2007

Vyšinutý Nemeц sa pokúšal zviezť sa s pápežom

VATIKÁN (REUTERS, ik) - Benedikt XVI. si to ani poriadne nevšimol, ale jeho ochranka zažila najhorúcejšie chvíle za dvadsaťpäť mesiacov jeho pontifikátu. Trvalo to iba pätnásť sekúnd, a keď Svet obleteli dramatické televízne zábery, už každý vedel, že všetko dobre dopadlo. Dvadsaťsedemročný Nemeц, ktorý sa včera na Svätopeterskom námestí pokúsil naskočiť k pápežovi do otvoreného automobilu, však odhalil vážne trhliny v bezpečnostných opatreniach Vatikánu.

Muž v červenej košeli, šortkách a bejzbalovej čiapke nerušene preskočil zábradlie, oddeľujúce veriacich od trasy pápežovho vozu, ľahko sa dostal až k zadnej časti papamobilu, ktorého sa dokonca niekoľko sekúnd držal, kým ho ochrankári premohli a strhli na zem.

Mimoriadny prípad sa zaobišiel bez zranení. Podľa vatikánskeho hovorca Federica Lombardiho bol páchatel' duševne vyšinutý. „Snažil sa strhnúť na seba pozornosť zástupu a Svätému Otcovi zjavne nemienil ublížiť,“ povedal po tom, čo muža vypočula polícia a previezla ho do nemocnice, kde sa má podrobiť dôkladnému psychiatrickému vyšetreniu.

Pápežova ochranka zasiahla tak rýchlo, že Benedikt XVI. ani nezařeagoval na zápas, ktorý sa odohral napravo od jeho žehnajúcej ruky. Nič zrejme nezaznamenal ani vodič papamobilu, lebo nešliapol na plyn, čo je prvoradé bezpečnostné pravidlo pri ohrození.

Incident, ktorý sa odohral počas pravidelnej týždňovej audiencie na námestí zaplnenom 40-tisíc veriacimi, mnohým pripomenul osudný 13. máj 1981. V ten deň na rovnakom mieste, tiež počas generálnej audiencie, postrelil turecký radikál Mehmet Ali Agca Benediktovho predchodcu Jána Pavla II. Útočník si odpykal dlhoročný trest v talianskej väznici a dodnes sedí v mrežami v Turecku za zločiny, ktoré spáchal predtým. Ján Pavol II., ktorý trpel na následky zranení až do konca života, Agcovi verejne odpustil a dokonca ho aj navštívil v jeho cele. PRAVDA, 7.6.2007

Summit G8 narušili nepokoje demonštrantov

V severonemeckom Heiligendamme sa dnes začal trojdňový summit lídrov siedmich najvyspelejších krajín sveta a Ruska. Nosnou témou schôdzky G8 je ochrana klímy a rozvoj Afriky. Súčasnú nemeckú predsedníctvo tohto zoskupenia trvá na medzinárodne uznanej hornej hranici skleníkových plynov. Americký prezident George Bush dnes prezentoval svoj úmysel spolupracovať s nemeckou kancelárkou Angelou Merkelovou na príprave nového globálneho klimatického dohovoru. Americká hlava štátu chce pracovať na dohode, ktorá by nahradila Kjótsky protokol. V súvislosti s pomocou pre Afriku sa lídri G8 ešte v minulosti zaviazali, že do roku 2010 vyčlenia 0,51 stotín percenta a do roku 2015 0,7 desiatín percenta hrubého národného produktu na rozvojovú pomoc.

Summit sa koná za prísnych bezpečnostných opatrení, v uliciach je okolo 16 tisíc mužov zákona. Tí museli zasahovať proti účastníkom protestov proti summitu G8. Aktivisti totiž začali hádzať kamene v čase, keď sa lídri zoskupenia schádzali na schôdzku. Do útoku sa zapojilo údajne až 10 tisíc antiglobalistov, ktorí prenikli do bezpečnostnej zóny v okolí dejiska vrcholnej schôdzky.

Pápež Benedikt XVI. dnes vyzval lídrov skupiny G8, aby splnili svoje sľuby a podstatne zvýšili rozvojovú pomoc hlavne pre Afriku. Hlava katolíckej cirkvi vyzvala lídrov priemyselne najvyspelejších krajín sveta, aby necúvli vo svojich sľuboch, podstatne zvýšiť rozvojo-

vú činnosť v prospech ľudí, ktorí to najviac potrebujú. V tejto súvislosti požiadal, aby rozvojovú pomoc smerovali predovšetkým do škôl. Pápež predniesol tieto slová na svojom pravidelnom každotýždňovom zhromaždení.

Ešte pred samotným vyhlásením pápeža došlo k nepríjemnému incidentu, ktorý vyvolal vo Vatikáne mladý Nemeck. 27-ročný muž sa pokúsil naskočiť do papamobilu pápeža Benedikta XVI. Podľa miestnych úradov chcel upútať na seba pozornosť, pričom neplánoval nikomu ublížiť. Páchateľ a už odviezli do psychiatrickej liečebne v Taliansku. Mladý muž prekvapil pápežových ochrankárov na Námestí svätého Petra. Podarilo sa mu totiž priblížiť k hlave katolíckej cirkvi na vzdialenosť jedného metra. Incident vyvolal spomienky na pokus o atentát na jeho predchodcu pápeža Jána Pavla II. z roku 1981. Totožnosť Nemca úrady nezverejnili.

Na schôdzu lídrov krajín G8 zareagoval aj tibetský duchovný vodca Dalajláma, ktorý dnes začal oficiálnu návštevu Austrálie. Vo svojej úvodnej reči vyzval medzinárodné spoločenstvo na znížovanie spotreby energie v súvislosti s klimatickými zmenami. Dalajláma sa prihovril tisíckam priaznivcom, pričom apeloval na morálnu povinnosť chrániť životné prostredie pre budúce generácie. Austrália patrí k medzi najväčším znečisťovateľom sveta, pričom produkuje najviac emisií na obyvateľa.

Rádio Lumen, 17:30, 6.6.2007

Zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Prešove

V Prešove sa pri príležitosti 760. výročia prvej písomnej zmienky, uskutočnilo slávnostné zasadnutie Mestského zastupiteľstva. Bol na ňom prítomný aj prezident Ivan Gašparovič. Stretnutia sa zúčastnil aj pomocný košický biskup Stanislav Stolárik, ktorý vysoko hodnotil najmä fakt, že hlava štátu nepominula ani tému pre východ Slovenska obzvlášť dôležitú, akou je výstavba diaľnic. Ďalšou témou boli dotácie od štátu.

Ivan Gašparovič v závere príhovoru veľmi kladne hodnotil duchovno-kultúrne dedičstvo Prešova, zároveň prejavil osobnú podporu týmto aktivitám.

Daniela Pirschelová, Rádio Lumen, 17:30, 7.6.2007

Na Kysuciach sa začala školská vojna

Učitelia, rodičia a žiaci sa v piatok chystajú protestovať proti zrušeniu svojich škôl

ČADCA - Niektoré kysucké základné školy čoskoro zaniknú, čo vyvolalo školskú vojnu.

Každá z nich obhajuje, prečo by mala ostať. Dokonca žiaci jednej školy hanlivo pokrikujú na rovesníkov a učiteľov druhej.

Najprv zrušili školu na Hlinkovej ulici v Čadci. Tamojší pedagógovia a rodičia si petíciou predbežne vymohli rokovanie o zmene školy na cirkevnú. Ku konečnej dohode zatiaľ nedošlo.

Skupina desiatich poslancov si však myslí, že cirkevná škola odoberie časť žiakov iným školám a niektoré z nich by mali byť preto zrušené. Do zóny ohrozenia spadli základné školy na Rázusovej a Komenského ulici, v Horelici, Podzávoze a v Milošovej. „Ak poslanci odklepnú rokovania o zriadení cirkevnej školy, budú hlasovať o návrhu na zrušenie jednotlivých škôl,“ vysvetľuje vedúci oddelenia školstva na mestskom úrade Pavol Pánis. O všetkom rozhodne mestské zastupiteľstvo v pondelok.

Školy v piatok usporiadajú protestné zhromaždenie spolu so žiakmi pred mestským úradom. Každá bráni svoje záujmy. Dokonca žiaci hanlivo pokrikujú na rovesníkov a pedagógov z „konkurencie“.

Medzi kandidátov na zrušenie sa dostali rôznorodé školy: Horelica a Milošová sú okrajové malé školy s vysokými výdavkami. Naproti tomu školy na Komenského a Rázusovej sú najväčšie v Čadci, poberajú najmenšie príspevky a snažia sa podľa nich znížiť náklady. Navyše sú na mladom sídlisku a v ich okolí býva polovica Čadčanov.

„Budova našej školy si minimálne 10 rokov nevyžiada žiadne opravy,“ hovorí riaditeľka školy na Komenského ulici Anna Dinišová.

„Prečo mesto nepožiadá o odborný audit, ktorý vytípuje stratové zariadenia?“,

Jana Payerová

Plus jeden deň, 7.6.2007